

Les polítiques culturals davant el gir territorial, europeu i tecnològic

Published by [Interacció](#) [1] on 23/05/2013 - 13:51 | Last modification: 20/08/2026 - 15:11

Les nouveaux enjeux des politiques culturelles. Dynamiques européennes, dirigit per Guy Saez i Jean-Pierre Saez, recull una vintena de contribucions procedents principalment de joves investigadors europeus. El volum neix del col·loqui «Culture, territoires et sociétés en Europe», organitzat el 2009 amb motiu dels vint anys de l'Observatoire des politiques culturelles de Grenoble. Més que identificar una nova generació d'instruments culturals, el llibre intenta comprendre un canvi més profund: **les polítiques culturals ja no poden explicar-se únicament des de les institucions i els sectors que tradicionalment les havien estructurat, perquè cada vegada depenen més de transformacions territorials, econòmiques, tecnològiques i socials que les desborden.**

Publicat el 2012, el volum se situa en un moment en què la globalització, les tecnologies digitals, la diversitat cultural, l'economia creativa i la transformació de les ciutats obliguen a revisar alguns dels marcs consolidats de l'acció cultural pública. La cultura continua essent un camp específic d'intervenció, alhora que s'integra progressivament en les polítiques urbanes, territorials i econòmiques. Aquesta tensió entre autonomia i transversalitat constitueix un dels fils que permeten llegir conjuntament unes contribucions força diverses.

El llibre organitza aquesta transformació al voltant de **tres grans moviments: metropolització, europeïtzació i regulació**. El primer estudia la nova centralitat de les grans ciutats. La dimensió cultural s'incorpora als projectes urbans i modifica la relació entre cultura i desenvolupament de la ciutat. Les polítiques culturals deixen així d'estar vinculades exclusivament a equipaments, programacions o suport a la creació i entren en contacte amb qüestions d'urbanisme, atractivitat, identitat territorial i economia creativa. Guy Saez interpreta aquesta evolució com un «gir metropolità» de les polítiques culturals.

La transformació de les polítiques culturals no prové només de nous objectius culturals, sinó del canvi d'escala, d'actors i de relacions des dels quals es construeix l'acció pública.

El segon moviment és territorial i europeu. La política cultural es desenvolupa cada vegada més en un sistema d'actors públics diversificat, en què ciutats, regions, estats i institucions europees intervenen simultàniament. Les Capitalitats Europees de la Cultura, les xarxes internacionals o les polítiques patrimonials mostren com apareixen nous formats d'intervenció i de cooperació. L'europeïtzació no significa simplement que Europa afegixi un nivell institucional més. Suposa també la circulació de models, discursos, instruments i maneres d'entendre la cultura.

El tercer eix aborda les **noves formes de regulació econòmica, tecnològica i de mediació**. La digitalització modifica les condicions de producció, circulació i consum cultural, mentre l'economia creativa guanya pes com a marc d'interpretació i d'acció pública. Al mateix temps, les formes artístiques s'hibriden i la diversitat cultural es

converteix en una referència cada vegada més important. La política cultural apareix, per tant, menys com un sector delimitat que com un espai on convergeixen regulacions, mercats, tecnologies, pràctiques socials i institucions.

Aquesta mirada permet als autors identificar transformacions de governança significatives. Guy Saez assenyala la centralitat adquirida per la diversitat cultural i el multiculturalisme, la polarització de la governança al voltant de les grans ciutats, la transversalitat creixent de l'acció pública, l'expansió de l'economia i la ciutat creatives i la multiplicació de xarxes europees d'actors. El resultat és un sistema de política cultural més plural i interdependent, en què l'Estat ja no constitueix l'únic centre des del qual comprendre l'acció pública.

El llibre també defensa una determinada relació entre **recerca i acció cultural**. Jean-Pierre Saez reivindica el diàleg entre investigadors, responsables públics, professionals, artistes i ciutadania. No es tracta simplement de produir coneixement acadèmic sobre les polítiques culturals, sinó de generar una recerca capaç de circular i alimentar-ne la reflexió i la transformació. La mateixa composició del volum, amb aportacions de la ciència política, la sociologia, la geografia, l'urbanisme i les ciències de la informació i la comunicació, expressa aquesta voluntat d'observar les polítiques culturals des de diferents disciplines.

El volum és interessant sobretot perquè detecta un desplaçament territorial i transversal de la política cultural actual. Alhora, la seva estructura presenta una limitació: la diversitat d'estudis de cas proporciona una notable riquesa empírica, però dificulta construir una veritable comparació europea. L'absència d'un marc analític compartit fa que aquesta ambició comparativa sigui irregular.

Llegit avui, Hi ha una qüestió especialment útil per a la lectura actual. El volum permet veure els primers anys d'un vocabulari que després adquiriria una enorme influència: ciutat creativa, economia creativa, atractivitat, metropolització, transversalitat. La seva aportació no consisteix necessàriament a qüestionar de manera sistemàtica aquests paradigmes, sinó a documentar el moment en què passen a reorganitzar les polítiques culturals europees. Precisament per això resulta valuós: ajuda a entendre **com la política cultural començava a deixar de definir-se només pel seu objecte, la cultura, per definir-se també per les relacions territorials, econòmiques i institucionals en què havia d'actuar**.(n. de l'e., 2026)

Referència

Saez, G., i Saez, J.-P. (Dirs.). (2012). *Les nouveaux enjeux des politiques culturelles: Dynamiques européennes*. La Découverte.

Llibre registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[2\]](#)[ERCles \[2\]](#) especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Tags: polítiques culturals

Tags: governança cultural

Tags: desenvolupament territorial

Tags: internacionalització cultural

Tags: economia de la cultura

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2013/politiques-culturals-gir-territorial>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/3848>